

EL PENSAMENT DOMINANT

GIACOMO LEOPARDI

Versió de l'italià per M. Villangómez Llobet

A Antonio Colinas, que ha merescut el Premi Nacional de Poesia 1982; veu pròpia i alta de la nova poesia castellana, inspirada ara i adés en aquesta mar i en la nostra illa; col·laborador a les pàgines d'Eivissa; profund coneixedor de Leopardi, que ha estudiat i traduït, en llibres que m'han ajudat en aquesta i alguna altra versió dels Cants de l'insigne romàntic.

lloa a vegades, sempre odia o tem,
necessitat extrema;
i si el perill traspunta, amb un somris
miro de fit a fit les amenaces.

Sempre els covards, les ànimes
miserables i baixes,
he menyspreat. Qualsevol acte indigne
avui ofèn tot d'una els meus sentits;
i tot exemple de vilesa humana
tot d'una excita l'ànima a desdeny.
A aquesta edat superba,
que d'esperances buides es nodreix,
vanitosa i hostil a la virtut,
que estòlida reclama allò que és útil,
i no veu que la vida
per això més inútil sempre es torna,
em crec superior. Prenc per ludibri
els judicis humans; i la diversa
gent vulgar, desdenyosa d'elevats
pensaments, jo trepitjo amb dignitat.

Davant d'allò que inspire,
quin afecte no es ret?
A més, quin altre afecte
té sinó aquell la seu entre els mortals?
Avarícia, supèrbia, desdeny, odi,
anhel d'honor, d'imperi,
què són sinó capricis
al costat d'ell? Sols un afecte viu
en nosaltres: aquest,
senyor puixant; les lleis
eternes van donar-lo al cor humà.

No té valor, no té raó la vida
sinó per ell, que ho és tot per a l'home;
sola disculpa al fat,
que a nosaltres, mortals, ens va posar
a la terra, a patir sense altre fruit;
per qui només, tal volta,
no a la gent estulta, al cor no vil
la vida és més amable que la mort.

Per assolir el teu goig, dolç pensament,
provar els humans afany
i aguantar molt de temps
una vida mortal, no fou indigne;
i encara tornaria,
expert com sóc en tots els nostres mals,
a reprendre el camí cap a tal terme:
car entre les arenes i el mossec
viperi, mai a tu
pel desert moridor

he arribat tan cansat que no cregués
que les penes vencia un bé tan alt.

Oh, quin món, quina nova
immensitat, quin paradís, aquell
on molt sovint el teu encant esplèndid
semblà elevar-me! On jo,
errant sota altres llums inusitades,
el meu ser terrenal
i tot el que és real poso en oblit!
Aquests són, crec, els somnis
dels immortals. Ai, somni que a la fi
en gran part embelleix la veritat
ets tu, dolç pensament;
somni i error palès. Però entre errors
graciosos, tu tens una natura
divina; perquè és tan viva i forta
que enfront del ver perdura tenaçment,
i al ver sovint s'igualava,
i no s'allunya més que dins la mort.

I tu, ben cert, pensament meu, tu sol
vital per als meus dies,
causa dilecta d'infinïtes ànsies,
et moritàs amb mi quan jo m'apagui:
car dins l'ànima sento els vius senyals
que per senyor perpetu em fores dat.
Altres gentils enganys
em solia l'aspecte veritable
per sempre dissipar. Com més retorno
a veure aquella de la qual amb tu
he viscut raonant,
creix aquell gran delit,
creix aquell gran deliri en què respiro.
Angèlica beutat!
Els més bells rostres, onsevulla miro,
em semblen gairebé una falsa imatge
que el teu rostre ha imitat. Tu, sola font
de qualsevol encant,
sola bellesa veritable em sembles.

Des que et vegí, de quina
meva sol·licitud últim objecte
no fores tu? Quant ha passat del dia
que no pensés en tu? En els somnis meus
ha mancat mai la teva sobirana
imatge? Bella com talment un somni,
angèlica aparença,
al terrenal estatge,
als alts camins de l'univers sencer,
què demano, què espero,
que més bell sigui que mirar els teus ulls
i més dolç que tenir el teu pensament?